

Handläggare
Holström Ingrid
Ceder Outi

Datum
2017-04-27

Diarienummer
UBN-2017-0269

Utbildningsnämnden

Förskolor på entreprenad, förändring

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslås besluta

att optionen i avtalet mellan utbildningsnämnden och C företaget inte utlöses för den upphandlade förskolan Tallen, vilket innebär att avtalet upphör den 31 juli 2018,

att ingen ny upphandling sker för Solskenets förskola, vilket innebär att avtalet upphör den 30 juni 2018,

att optionen för Bullerbyns förskola utlöses för 6 månader, vilket innebär att avtalet upphör den 30 juni 2018,

att i det fall C företaget ansöker om att bli godkänd som huvudman för att starta fristående förskolor prövar utbildningsnämnden i ett särskilt ärende, och

att i det fall det inte är aktuellt med en övergång till fristående regi återgår förskolorna att drivas i kommunal regi.

Bakgrund

Den tidigare barn- och ungdomsnämnden beslutade att upphandla tre av den kommunala huvudmannens förskolor. Bakgrunden till beslutet var att Uppsala kommun 2007 införde den så kallade utmanarrätten som möjliggjorde en prövning av om en verksamhet var lämplig att drivas av någon annan än kommunen. En privat aktör skulle kunna utmana verksamheten och vinna den efter upphandling. Utmanarrätten är sedan 30 mars 2015 avskaffad i Uppsala kommun.

Föredragning

Upphandling av förskolorna vanns av C företaget som idag driver förskolorna på entreprenad. I avtalet med förskolorna framgår att entreprenören ska bedriva verksamheten utifrån kraven i skollagen och läroplanen samt andra tillämpliga författningar. Utbildningsnämnden i Uppsala är huvudman för förskolorna men den dagliga driften sköts av C företaget. Personalen, inklusive förskolechef, är anställda av C företaget och utrustningen och inventarierna ägs av

C företaget. Lokalerna där förskolorna bedriver sin verksamhet ägs av Skolfastigheter AB och utbildningsförvaltningen hyr lokalerna av dem.

Uppföljning av verksamheten sker genom utbildningsförvaltningens regelbundna tillsyn. Förskolorna besöks var tredje år. Den senaste tillsynen genomfördes i februari 2015 enligt den tillsynsmodell som används för fristående förskolor. De andra åren skickar förskolorna in en rapport och deltar i ett möte med representant från utbildningsförvaltningen. Vid mötet går man igenom resultatet av uppföljningen och diskuterar hur verksamheten ska/kan utvecklas. Senast detta genomfördes var i januari 2017.

De tre upphandlade förskolorna är:

Förskola	Område	Upphandlad till och med	Antal placerade barn i januari 2017	Antal avdelningar
Solskenets förskola	Gränby	2018-06-30	72	4
Bullerbyns förskola	Almunge	2017-12-31	46	3
Tallens förskola	Fålhagen	2018-07-31	105	6

Tallens förskola är inrymd i Almtunaskolans lokaler som ska byggas om helt. För Solskenets förskola finns omfattande utbyggnadsplaner med en planerad fördubbling av förskoleplatser. Nybyggnationen och utbyggnaden föranleds av det stora behovet av förskoleplatser i centrala staden.

När den upphandlade tiden löper ut kan utbildningsnämnden besluta att utlösa en option på två år för Bullerbyn och Tallens förskolor. Avtalet för Solskenets förskola är redan förlängt utifrån option och kan inte förlängas ytterligare utan ny upphandling. Om utbildningsnämnden avstår att utlösa optionen eller avstår att upphandla ny drift av förskolorna så finns det ingen avtalad uppsägningstid för C företaget.

Analys av den nuvarande driftsformen

Den nuvarande driftsformen entreprenadförskola där driften av verksamheten överläts till en privat aktör är problematisk för utbildningsnämnden som ansvarig huvudman. Driftsformen innebär att utbildningsnämnden är ansvarig för att åtgärda de eventuella klagomål som inkommer till huvudmannen trots att driften sköts av en privat aktör. I ett fall där allvarliga brister behöver åtgärdas snabbt har inte huvudmannen några andra redskap förutom att häva avtalet och därmed stänga ner verksamheten vilket ger mycket stora konsekvenser för barn och vårdnadshavare.

För barn och vårdnadshavare är det viktigt med en kontinuerlig verksamhet i förskolan vilket motverkas av att upphandlingar av driften måste genomföras enligt avtal. Vid en ny upphandling kan inte den befintliga entreprenören ges företräde vilket kan innebära att en ny entreprenör vinner upphandlingen och övertar driften vid förskolan. Eftersom kommunen

kvarstår som huvudman finns inte samma mervärde med att verksamheten drivs av en privat entreprenör som det kan finnas när en privat huvudman har helhetsansvaret för verksamheten. Uppföljningen av driftsformen kräver att utbildningsförvaltningen har en särskild rutin vilket medför en ökad administration.

Ny driftsform

Om ingen utlösning av option eller ny upphandling sker kan driften av förskolorna antingen återgå till den kommunala huvudmannen eller så kan C företaget ansöka om att starta en fristående verksamhet i befintliga lokaler. En sådan ansökan behandlas av utbildningsnämnden i ett separat ärende. Kontakt har tagits med C företaget för att informera om den eventuella förändringen av driftsform och för att undersöka om intresse finns att ansöka om att starta en fristående verksamhet. Information har getts till C företaget om de ombyggnads- och nybyggnadsplaner som finns för Tallens och Solskenets förskolor.

I det fall C företaget ansöker och utbildningsnämnden godkänner C företaget som huvudman för att starta fristående förskola i befintliga lokaler så tecknar C företaget eget hyresavtal med Skolfastigheter AB. I detta fall sägs hyresavtalet mellan utbildningsförvaltningen och Skolfastigheter AB upp.

Konsekvenser om verksamheten återgår till kommunal huvudman

Verksamheten återgår i detta fall till kommunal huvudman från och med hösten 2018. Befintlig personal erbjuds så kallad verksamhetsövergång och får en ny anställning i Uppsala kommun.

De placerade barnen behåller sin plats men kan komma att möta ny personal i de fall den befintliga personalen väljer att inte gå över till en kommunal anställning.

De nuvarande planerna för nybyggnation och ombyggnad av Tallens och Solskenets förskola fortlöper enligt beslutade tidsplaner.

Konsekvenser om verksamheten övergår till fristående huvudman

Verksamheten övergår i detta fall till fristående huvudman om C företaget godkänns av utbildningsnämnden som huvudman från och med hösten 2018.

Befintlig personal kan antas komma att arbeta kvar i verksamheten.

De nuvarande planerna för nybyggnation och ombyggnad av Tallens och Solskenets förskola kan komma att förändras utifrån det hyresavtal som C företaget tecknar med Skolfastigheter AB. Det i sin tur kan påverka utbudet av förskoleplatser i centrala staden.

Behov av förskoleplatser i de aktuella områdena

Utbildningsförvaltningen bedömer att behovet av förskoleplatser är mycket stort i Gränby och Fålhagen. I Almunge behövs de platser som finns idag.

Utbildningsförvaltningens förslag

Utbildningsförvaltningen föreslår att den nuvarande driftsformen, entreprenadförskola, avslutas. Det innebär följande för respektive förskola:

- Optionen för Tallens förskola utlöses inte.

- Ingen ny upphandling görs avseende förskolan Solskenet. Nuvarande avtal är redan förlängd utifrån option och kan inte förlängas ytterligare utan ny upphandling.

- För Bullerbyns förskola föreslår utbildningsförvaltningen att optionen utlöses för endast 6 månader efter överenskommelse med C företaget.

Denna lösning innebär samma avslutningstid för driftsformen för de tre förskolorna.

Under omställningstiden fram till sommaren 2018 finns utrymme för planering av förskolornas övergång till ny driftsform.

Konsekvenser för barn/elever

Förslaget kan innebära att barn och vårdnadshavare får möta ny personal om den nya driftsformen kommer att innebära förändringar i bemanningen.

Ekonomiska konsekvenser

Om driften återgår till den kommunala huvudmannen behöver inventarier och annan utrustning köpas in alternativt genom överenskommelse övertas från C företaget. I det fall helt ny utrustning måste köpas in till förskolorna beräknas kostnaden till ca 130 tkr/avdelning vilket totalt innebär 1 690 000 kr. Det hanteras i så fall i investeringsbudgeten för 2018.

Utbildningsförvaltningen

Birgitta Pettersson
Utbildningsdirektör